

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-02-05

Ärendenummer SMF-2025-01692

Handläggare

Erik Lönnrot

Telefon: 031-368 48 97

E-post: erik.lonnrot@stadsmiljo.goteborg.se

Remittering av förslag till Göteborgs Stads riktlinje för tillgänglighet i det offentliga rummet

Förslag till beslut

Stadsmiljönämnden beslutar att översända förslag till *Göteborgs Stads riktlinje för tillgänglighet i det offentliga rummet* på remiss till exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, i syfte att inhämta synpunkter inför slutligt beslut, med sista svarsdatum den 14 juni 2026.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade-2023-01-26 § 15 Handling 2022 nr 250, att ge stadsmiljönämnden i uppdrag att, i samverkan med berörda nämnder, se över stadens styrning av arbetet med fysisk tillgänglighet i den byggda miljön och ta fram ett nytt styrdokument för stadens fortsatta arbete inom området.

Arbetet har genomförts i bred samverkan mellan stadens stadsutvecklande förvaltningar och i dialog med funktionsrättsrörelsen. Förslaget har tagits fram genom gemensamma workshops, tjänstemannaremissor och presentationer för Göteborgs råd för funktionsrättsfrågor, stadens samverkansgrupp för fysisk tillgänglighet samt vid två öppna träffar för funktionsrättsorganisationer.

Den framtagna riktlinjen för tillgänglighet i det offentliga rummet är ett reglerande styrdokument som anger vad Göteborgs Stad ska uppnå för att säkerställa tillgänglighet, användbarhet och universell utformning i stadens offentliga rum. Riktlinjen gäller för stadens stadsutvecklande nämnder och bolag som planerar, bygger eller förvaltar offentliga miljöer och ska bidra till en enhetlig, långsiktigt hållbar och inkluderande tillämpning av stadens ansvar enligt gällande lagstiftning.

Riktlinjen ersätter policyn för fysisk tillgänglighet (2014) och utgör en stadsgemensam grund för hur tillgänglighetsfrågorna ska hanteras genom hela stadsutvecklingsprocessen. Den tydliggör ansvar och roller över tid och kompletteras av andra stödjande dokument som anger mer detaljerade krav och tillämpningar.

För att säkerställa politisk förankring och fånga upp synpunkter inför slutligt beslut föreslås att förslaget till riktlinje skickas på remiss till exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, med sista svarsdatum den 14 juni 2026. Efter remissperioden kommer inkomna synpunkter att sammanställas och ett reviderat förslag återrapporteras till stadsmiljönämnden för beslut under hösten 2026.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Riktlinjen utgör ett styrande ramverk som samordnar inriktning och ansvar för stadens arbete med tillgänglighet, användbarhet och universell utformning mellan stadens stadsutvecklande nämnder. Genom gemensamma principer, tydligare ansvarsfördelning och en mer enhetlig tillämpning kan riktlinjen bidra till mer effektiv resursanvändning och minska risken för efterhandsåtgärder. Riktlinjen avser inte innebära några nya ytterligare ekonomiska åtaganden.

Framtagandet av riktlinjen och den tillhörande remisshanteringen bedöms kunna genomföras inom befintliga ramar och ordinarie budget, med redan avsatta resurser för uppdraget från kommunfullmäktige.

Riktlinjen kan på längre sikt bidra till effektivare planering, minskad risk för felinvesteringar och en mer hållbar resursanvändning genom att frågor om tillgänglighet, användbarhet och universell utformning tydliggörs tidigt i planeringsprocessen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Riktlinjen bidrar till ekologisk hållbarhet genom att samordna inriktning för arbetet med tillgänglighet och användbarhet med stadens mål för hållbar och resurseffektiv stadsutveckling. När tillgängliga och användbara miljöer planeras från början skapas bättre förutsättningar för gång-, cykel- och kollektivtrafik, vilket kan bidra till minskad klimatpåverkan och minskat transportbehov.

Riktlinjen stödjer också klimatanpassning och robusthet i den byggda miljön genom att tillgänglighetsaspekter samordnas med andra aspekter som väderskydd, belysning, dagvattenhantering och trygghet i offentliga miljöer. På så sätt främjas långsiktigt hållbara och välfungerande stadsmiljöer där ekologiska och sociala värden samverkar.

Bedömning ur social dimension

Riktlinjen utgör en viktig del i Göteborgs Stads arbete för social hållbarhet. Genom att tillgänglighet, användbarhet och universell utformning integreras i planering, byggande och förvaltning av stadens offentliga rum stärks förutsättningarna för invånarnas möjlighet till delaktighet, självständighet och jämlika livsvillkor.

Riktlinjen utgår från universell utformning som förhållningssätt i samspel med tillgänglighet och användbarhet och tydliggör stadens ansvar att skapa miljöer som kan användas av alla, oavsett funktionsförmåga, ålder eller livssituation. Genom att främja miljöer som är begripliga, väl belysta och lätta att orientera sig i kan riktlinjen bidra till ökad trygghet, tillgänglighet och social samhörighet.

Riktlinjen bidrar till genomförandet av stadens arbete med mänskliga rättigheter, funktionsrätt och Jämlik stad samt till måluppfyllelse i Agenda 2030, särskilt mål 10 (Minskad ojämlikhet) och mål 11 (Hållbara städer och samhällen).

Bilagor

1. Förslag till Göteborgs Stads riktlinje för tillgänglighet i det offentliga rummet

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige gav 2023.01 26 (§ 15, Handling 2022 nr 250) stadsmiljönämnden i uppdrag att se över stadens styrning av arbetet med fysisk tillgänglighet och föreslå vilken form av styrdokument som behövs. Uppdraget omfattade även att pröva hur universell utformning kan utgöra en bärande del i stadens arbete med den byggda miljön, i samspel med övriga tillgänglighetsfrågor.

Resultatet av detta arbete är ett förslag till Göteborgs Stads riktlinje för tillgänglighet i det offentliga rummet som nu remitteras till berörda nämnder. Riktlinjen ersätter tidigare styrdokument på området, främst policyn för fysisk tillgänglighet (2014), och utgör en stadsgemensam grund för stadens arbete med tillgänglighet, användbarhet och universell utformning genom hela stadsutvecklingsprocessen.

Syftet med riktlinjen är att säkerställa att stadens offentliga rum utformas, byggs och förvaltas så att de kan användas av alla, oavsett funktionsförmåga, ålder eller livssituation. Riktlinjen tydliggör hur tillgänglighetsfrågorna ska hanteras genom hela processen och hur ansvaret fördelas mellan planering, genomförande och förvaltning. Den kan bidra till att tillgänglighet integreras tidigt och minska risken för efterhandsåtgärder, samtidigt som den stödjer utvecklingen av jämlika, trygga och användbara miljöer.

Riktlinjen utgår från gällande lagstiftning – plan- och bygglagen (2010:900), Boverkets byggregler (BBR), diskrimineringslagen (2008:567) och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning – och stödjer stadens tillämpning av dessa regelverk i den byggda miljön. Den knyter också an till stadens mål om hållbar och jämlik stadsutveckling, klimatanpassning och robusta offentliga miljöer.

Dokumentet är reglerande och gäller för samtliga stadsutvecklande nämnder och bolag som planerar, bygger eller förvaltar offentliga miljöer. Det kompletteras av bland annat Göteborgs Stads Tekniska handbok och Gångvänligt Göteborg, som anger mer detaljerade krav och tillämpningar för utformning och genomförande.

Arbetet med riktlinjen har genomförts i nära samverkan mellan stadens stadsutvecklande förvaltningar; stadsmiljö-, stadsbyggnads-, exploaterings- och stadsfastighetsförvaltningen samt i dialog med funktionsrättsrörelsen genom stadens samverkansgrupp för fysisk tillgänglighet och Göteborgs råd för funktionsrättsfrågor.

För att uppdraget ska kunna fullföljas och riktlinjen förankras politiskt föreslås nu att den skickas på remiss till exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Efter remissperioden planeras ett reviderat förslag återkomma till stadsmiljönämnden under hösten 2026.

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att den framtagna riktlinjen för tillgänglighet i det offentliga rummet uppfyller kommunfullmäktiges uppdrag (2022, § 250 p. 2). Riktlinjen ersätter tidigare styrdokument på området och samordnar, som ett stadsgemensamt styrande ramverk, stadens arbete med tillgänglighet, användbarhet och universell utformning genom hela stadsutvecklingsprocessen.

Riktlinjen tydliggör ansvar och roller mellan de stadsutvecklande nämnderna och bidrar till en gemensam tillämpning av stadens styrsystem. Den kan bidra till effektivare planering, ökad kvalitet i genomförandet och bättre förutsättningar för uppföljning av tillgänglighetsfrågor i drift och förvaltning.

Förvaltningen bedömer att riktlinjen stärker stadens förmåga att arbeta samlat för jämlika och användbara miljöer samt kan bidra till att minska behovet av efterhandsåtgärder. Genom att integrera universell utformning i samspel med tillgänglighet och användbarhet tidigt i planeringsskedet stärks både den sociala och ekonomiska hållbarheten.

En formell remissrunda behövs nu för att:

- pröva riktlinjens principer, prioriteringar och ansvarsfördelning inom respektive nämnds ansvarsområde,
- säkerställa samordning med andra styrande dokument för stadsutveckling,
- inhämta synpunkter på tillämpning, uppföljning och eventuella resursbehov inför antagande.

Efter remissperioden sammanställs inkomna synpunkter till ett reviderat förslag som planeras återkomma till stadsmiljönämnden under hösten 2026 för beslut. Därefter hanteras ärendet av kommunfullmäktige under hösten 2026, då uppdraget föreslås förklaras fullgjort.

Josefine Johansson

Avdelningschef

Planering och Investering

Anders Ramsby

Förvaltningsdirektör